

Sámeskávllá áhpádušplána (vuostasj ja nubbe oasse)

Sámegeiela kurssaplána

Sámeskávla áhpadusplána, Lsam22

Skuvladoaimmahaga websiidus sáhtta viežžat
almmuheami nuvttá pdf hámis:

www.skolverket.se/publikationer

ISBN: 978-91-7559-568-9

Skolverket, Stockholm 2023

Sisadno

1. Skávlá vuodoárvvo ja dahkamus.....	4
Vuodoárvo.....	4
Dádjadus ja ulmusjuohta.....	4
Ássjásasjuohta ja gábddisjuohta.....	5
Lágásj áhpadus.....	5
Riektá ja vágogogisvuoda.....	6
Skávlá doajmma/ámmát.....	6
Buorre birás ávddánibmáj ja oahppaj.....	8
Juohkka skávlá ávddánibme.....	9
2. Gájkbadjásj ulme ja njuolgadusá.....	10
2.1 Miere ja árvo.....	10
2.2 Máhto.....	11
2.3 Oahppij ávdásvásstádus ja oaseváldem.....	13
2.4 Skávlá ja ruoppto.....	14
2.5 Rasstim ja aktavuohta.....	15
2.6 Skávlá ja vearálbirás.....	15
2.7 Merustallam.....	16
2.8 Rektávra ávdásvásstádus.....	17
Kurssaplána.....	19
Sámegiella.....	19

1. Skávlá vuodoárvvo ja dahkamus

Vuodoárvo

Skávlávuogádagán la demokratiddja vuodon. Skávláláhka (2010:800) javllá skávlávuogádagá áhpadasán galggá árrot ulmmen oahppe á masti ja ávdedi máhtojt ja árvojt. Dat galggá ávdedit gájkka oahppij ávddánimev ja oahppamav ja aj viessomájge hálov oahppat. Áhpadas galggá gaskostit ja nannit vieledimev ulmusjriektájs ja demokrátalasj vuodoárvov ma li svieriga sebrudagán vuodon. Juohkkahasj gut la skávládájman aj galggá ávdedit vieledimev juohkka ulmutja iesjávros ja mijá aktisasj birrusis.

Ulmusjviessoma álbedimahtesvuohta, aktugattja friddjavuohta ja integritájta, gájkka ulmuttij jábdddásasj árvo, buohtaárvvo nissunij ja álmáj gaskan, ja solidaritájta ulmutjis ulmuttij li da árvo majt skávlá galggá gávdahttet ja gaskostit. Dan etijka milta mij la anodum risstalasj árbbedábe ja allevárálda humanism baktu dát tjadáduvvá aktugattja bajedime baktu rievtesdábdo, árvasvuoda, gierddisvuoda ja ávdásvástedime hárráj. Áhpadas skávlán ij galga tjanádum jáhkudagájda. Sámeskávlá galggá gaskostit sámesebrudagá ja sáme álgoálmuga dábijt, vuodoárvojt, árbbedábijt ja kultuvrraárbev oahppijda.

Skávlá galggá hábmedit ja gaskostit dajt árvojt ja riektájt ma li tjáledum Aktidum nasjávnnáj konvensjávnnán mánáj riektáj birra (mánáj konvensjávnná). Áhpadas galggá álgaduvvat dassta mij árvustaláduvvá máná buoremussan ja oahppe galggi oadtjot diedojt sijá riektájs.

Skávlá dahkamus la bádjat juohkka oahppev áhtsát ietjas sierra iesjvuodav ja vaj bássa oassálasstet sebrudakviessomij bargadijn buoremusláhkáj ávdásvástedattijn friddjavuodan.

Dádjadus ja ulmusjvuohta

Skávlá galggá ávddánahttet dádjadusáv ietjá ulmuttijda, ja ájmmudahká ássijda tjágnat Áhpadas galggá bájnedom rabásvuodas ja vieledimes ulmuttij sieradusájda. Ij aktak galga skávlán nuppástuvvat dakkirij diehti mij la tjanádum sjárvváj, álmuktjerdak gulluvasjvuohtaj, religiávnnáj jali ietjá jáhkkuj, sjiervverasstijiddjeidentitájttaj jali ávddájbuktemij, seksualalasj iesjvuohtaj, álldarij jali sáhtusvuohtaj jali ietjá illastuvvamij. Gájkka dakkir trendensajt galggá dájmalattjat vuosteldit. Dáhkimahtesvuohta, duolmmom ja vahágahttem, náv gák rasisma, sexisma ja vahágahttem ja duolmmom guddnáj tjanádum, galggá vuostelduvvat ja duostoduvvat diedoj ja dájmalasj dagoj.

Svieriga sebrudagá internationaliserim ja sjadde jáhtemrijkaj rájjij rastá rávkká ednagav ulmuttij ájmmudagás viesutjit ja dádjadittjat dajt árvojt ma li kultuvralasj moattevuodan. Diedulasjvuohta ietjas kultuvrraárbes ja aktisasj kultuvrraárbes vaddá jasska identitejtav mij la ájnas ávddánahttet aktan ájmmudagájn dádjadit ja

tjágnet iehtjádij vidjurijda ja árvojda. Skávllá l sosiálasj ja kultuvralasj äjvvalimsadje gánná li goappátjagá máhttelisvuohta ja ávdásvástádus nannitjit dav ájmmudagáv mij la gájkajn gudi barggi skávlán.

Ássjásasjvuohta ja gábddisvuohta

Skávllá galggá árrot rabás sierra mielajda ja alodit vaj da ávdđájbuvteduvvi. Dat galggá ávdedit ávkev ietjas márrádusájs ja vaddet dasi máhttelisvuodav. Áhpadus galggá árrot njuolgguk ja gábdduk.

Gájka äjgáda galggi adnet ásskomusáv rádjat sijá mánájt skávláj, diedojn vaj máná sjatta sierraláhkáj vájkudum ietjá vuojno ja jáhko diehti.

Gájkka gudi adni dájmov skávlán galggi tjuottjodit vuodo árvov mij váldeduvvá bajás skávlálálgan ja dan oahppoájggomusán ja duodajn dassalit dav rabdalij dassta mij la dan vuosstáj.

Lágásj áhpadus

Áhpadus galggá hiebaduvvat juohkka oahppe máhtojs ja dárbojs. Dat galggá doarjjot oahppe joarkkaáhpav ja máhttoávdđánahttemav álgojn oahppe duogátjis, ávdep vásádusájs, gielas ja máhtojs. Skávláláhkka bagát vaj áhpadibme juohkka skávláhámen ja asstoájggevieson galggá árrot lágásj, gatják gánná rijkan dat hájn ásaduvvá.

Miere lágásjvuodas vatteduvvi nasjonála ulmmelij baktu. Lá-gásj áhpadus ij sisane vaj áhpadus galggá hábbmiduvvat ávtláhkáj juohkka sajen jali vaj skávllá vaddása galggi juogeduvvat ávtláhkáj. berustibme háhttu dagáduvvat oahppij máhtudahkaj ja dárbbuj.

Da gávnnuji állo vuohke áledit ulmmelijt. Skávllá adná sierra ávdásvástádusáv dajda oahppijda gudi duon dán diehti adni gássjelisvuodajt áledit áhpadusá ulmmelijt. Danen áhpa-dus ij goassak máhte hábbmiduvvat ávtláhkáj dimnajda.

Skávllá galggá dájmalattjat ja diedojn doarjjot oahppij lágásj riektájt ja máhttelisvuodajt, berustimek sjierve gullevasjvuohtaj. Skávllá aj adná ávdásvástádusáv vaj tjalmostahttet ja duostudit sjiervveminssarijt ma áredi oahppe oahppamav, välljimijt ja ávdđánahttemav. Gák skávllá ássat áhpadusáv, gák oahppe sjaddi duostodum ja aj makkir ádnomusá ja vuorddemusá li sidjij vaj hábbmit sijá vuojnov mij la nissun- ja álmájvuohke. Skávllá galggá dan diehti ásadit áhpadusáv náv vaj oahppe äjvvali ja barggi aktan ja aj gáhttjali ja ávdedi sijá máhtov ja sijá geldulasjvuodav sámmi máhttelisvuodajn ja sámmi dásen sjiervvegullevasjvuoda hárráj.

Riektá ja vággoisvuoda

Skávlá galggá tjielggit oahppijda ja ájgáidjda makkir ulmmelijt áhpáduš adná, makkir ádnomusájt skávlá adná ja makkir riektá ja ádnomusá oahppe ja hukseaddne adni. Ja vaj dat sierra skávlá la tjielgas sijá ulmmelij, sisanoin ja barggovuogij la dárbulasj oahppijda ja ájgáidjda jali hukse-addnijda sijá riektáj ja vájkudibmáj. Dat ij la binnemus ájnas degu vuodon dan sierra ulmuttjij válašs skávlán. Dat ij la galle dajna vaj áhpádušán juohket máhtov vuodo demokrátalasj árvustallamis. Áhpáduš galggá dájmaduvvat demokrátalasj barggovuogij ja gárvedit oahppijt vaj dájmalattjat oasev válldet sebrudakviessomin.

Dat galggá ávdedit sijá máhtov persávnálasj ávdásvástádussaj. Dan baktu vaj oassálasstet ájggomus hábbmimijn ja merustallamijn bájválasj áhpa-dusán ja oadtjot válljit kursajt, ábnasajt, tiemájt ja dájmajt, máhtti oahppe ávdđánahttet sijá máhtov vájkudit ja válldet ávdásvástádusáv.

Skávlá doajmma/ámmát

Skávlá ámmát la doarjjot áhpádušáv gánná ulmusj aloduvvá viedtjat ja ávdđánahttet máhtov ja árvojt. Skávlá galggá aktisattjat barggat ruoptoj vaj dájmadahttet moattejuonak iesjávđđánimev vissjalimen, dájmalattjan, máhtudahkan ja ávdásvástediddje ulmutjin. Skávlá galggá tjadáduvvut huvsos oahppes, berustimes ja vaddusis. Áhpáduš ja sjaddadibme la tjielgalup ussjolimen gatjálvis vaddet ja ávdđánahttet kultuvrráarbev – árvojt, tradisjávnajt, gielajt, máhtojt – buolvas buolvaj. Skávlá galggá árrot dárja vegajda sijá ávdásvástedimen mánáj sjaddadibmáj ja ávdđánahttemij. Dan diehti háhttu barggo tjadájduvvut aktisattjat ruoptoj.

Skávlá adni sijá ámmádin juohket ja dárkestit vuodo árvojt ja doarjjot oahppij áhpan ja dan baktu gárvedit sijáv viessomij ja dájjav sebrudagán. Skávlá galggá juohket dajt bisselis máh-tojt ma li da aktisasj referánsšaramo majt gájka sebrudagán dárbaži.

Oahppe galggi máhttet gávnnat ja doajmmat gássjelis viessomin gánná l valjes diehtjuohkem, lasse digitaliserim ja jáhtelis rievddadusmanno. Áhpádušmáhtto ja vuoge vaj áttjudit ja adnet ádđá máhtov sjaddi dan diehti ájnasa. Dat la aj dárbulasj vaj oahppe ávdđánahtti sijá mah-tov jáhkek guovladit diedov, diedojt ja vidjurijt ja vuojnnet báhtusijt moattet vidjuris.

Skávlá galggá dájmalattjat barggat avtadášlasjvuoda diehti. Skávlá galggá dan baktu vuosedit ja juohket sámmi riektáj, máhttelisvuodajt, ja ádnomusájt niejdajda ja báhtsajda, nissunijda ja álmájda. Vuodoárvo milta galggá skávlá aj doarjjot aktavuodav oahppij gaskan berustahtek sjiervvegullešasjvuodas. Áhpáduš baktu galggi oahppe ávdđánahttet dádjadusáv moattet vuojnos mij la nissun- ja álmájvuohke ja mij máhtta vájkudit ulmuttjij máhttelisvuodajda. Skávlá galggá dan baktu lasedit vaj oahppe ávdđánahtti sijá máhtov vaj

jáhkehahtek guovladit sjiervveminssarijt ja gák da máhtti gártjedid ulmuttij viessomválajt ja viessomvidjurijt.

Skávlán kla ávdásvástádus vaj oahppe gárddádimet skávláájgen oadtju duosstot gatjálvisájt ma guoski seksualitehtaj, mielalásjvuhtaj ja aktijvuhtaj. Áhpáduš galggá dan baktu doarjjot oahppij varresvuodav ja buorreviessomij ja nannit sijá máhttelisvuodajt vaj dahkat diehttelis ja ietjas válajt. Skávlá galggá vaddet oahppijda ávdánahttemav dádjadibmáj sijá ietjas ja iehtjádij riek-tájda ja juohket dádjadusáv vaj seksualitehta ja aktijvuoda sisadnis mielalásjvuodav. Áhpádušán galggi fábmostruktuvrra tjaddnum sjärvváj ja vehkadoarodibmáj ja värrodahkuj njuolggásit guovladuvvat. Oahppe aj galggi vatteduvvat máhttelisvuodav ávdánahttet jáhkehahtek vuogev gák aktijvuodav ja seksualitehta ávdájbuvteduvvi fert slája median ja ássijjn, degu dal pornografiddja.

Giella, oahppa ja iesjvuoda ávdánahttem li lahka tjaddnum nubbe nubbáj. Dan baktu vaj vaddet valjes máhttelisvuodajt ságastit, láhkát ja tjället galggá juohkka oahppe oadtjot máhttelisvuodav aktavuhtaj ságajn ja dan baktu oadtjot jáhkov suv gielalásj máhttj.

Gárvedim ja átsádim bargo ja stáhkam la ájnas oasse dájmalásj áhpádušán. Sierraláhkáj dajn álgo skávlájagijn adná stáhkam edna vájkudimev vaj oahppe galggi dabrridit áhpav. Skávlá galggá gáhttjalit fállat gájka oahppijda bájválasj labudimev skávlábjeve ramo sissjelin.

Skávlá galggá hasodit oahppij iesjradakvuodav, áhtsálimev ja iesjvuodav ja sijá mielav gáhttjalit ja dahkat dajt ja tjoavddet gássjelisvuodajt. Oahppe galggi oadtjot máhttelisvuodav ávdánahttet ietjas mielav ja ávdásvástádusáv ja ietja ávdánahttet sijá máhtov barggat ietja ja aktan nuppij. Skávlá galggá doarjjot vaddásijt oahppijda vaj sij ávdánahtti dádjadusáv gák digitaliserik vájkkut ulmutja ja sebrudagá ávdánahttemav. Dimna oahppe galggi vatteduvvat máhttelis-vuodav ávdánahtte sijá digitála máhtov. Sij aj galggi oadtjot máhttelisvuodav ávdánahttet ja ietja árvustallat ja ávdásvástedimvuogijn árvustallat digitála teknijkav, vaj máhttet vuojnet máhttelisvuodajt ja dádjadit várov ja árvustallat diedojt. Áhpáduš galggá dan baktu vaddet oahppijda máhttelis- vuodajt ávdánahttet *digitála máhtov* ja vuogev mij doarjju *iesjdájmdagáv*.

Ájnas doajmma skávlán la vaddet gáváv ja ássjevidjurav. Gájkan áhpádušán la dárbbu ásadit badjeloajve gáváv. *Histávrálasj gává* baktu máhtti oahppe ávdánahttet dádjadusáv ájgeguovddelij ja gárvedimev boahteájggáj ja ávdánahttet sijá máhtov dynamihka ussjolimvuohkáj.

Birásgává baktu sij oadtju máhttelisvuodav válldet ávdásvástedimev dan birrusis majt sij ietja máhtti vájkudid ja áttjudid ietjas vuogev ja berustimev badjeloajve värálda birásgatjálvisájda. Áhpáduš galggá tjalmostahttet gák sebrudagá dájma ja mijá vuoge viessot ja bargat máhtti hiebaduvvat nanos ávdánahttemij.

Internasjonála gávva la ájnas vaj máhttet vuojnet ietjas duodav vearálda vidjuriin ja vaj gárvedit internasjonála gierddisvuodav ja viessot sebrudagán lahka aktavuodaj badjel kultuvrra- ja riikarájij.

Dat internasjonála gávvahttem aj sisadná vaj ávddánahttet dádjadusáv kultuvralasj valljudagás riikan.

Etiikka gávvahttem la dárbulasj állusij dajs gatjálvisájs ma lábdddiduvvi skávlán. Gávvahttem galggá tjadájdít skávlá dájman vaj vaddet vuodov doarjjomij oahppij máhtov ietja dahkat merustallamijt ja agerit ávdásvásstedimijn iehtjasij ja iehtjádijda.

Skávlá ámmát doarjjomijn áhpav ádnu dájmalasj rádedimev dan sierra skávlán máhtudakmoallánagáj birra, dassta mij la ájnas dálla ja boahhteáige ja gák áhpadasávdánahttem doajmmá. Moadda vidjura máhtos ja áhpas li luondulasj álgo dakkir ságan.

Máhtto ij la aktunasj sierra moallánahka. Oahppa sjaddá boahá vuojnusij álon hámen – degu diedojn, dádjadimijn ja ásskomij – manna l dárbbu hiebadit nubbe nuppijn. Skávlá barggo háhttu mannat dan guovlluj vaddet sajev moattelágásj oahppahábmáj ja gárvedit áhpav gánná da háme viehkedi nubbe nuppev ja sjaddi állásin.

Skávlá galggá doarjjot oahppij buore väjo ávddánimev. Dat galggá hábbmiduvvat dan láhkáj moattedimijn ja dásálasj aktijbiedjama sisanos ja barggovuogij. Aktisasj vásádušá ja dat sosiála ja kultuvralasj vearáldis majt skávlá la gárvet sajev ja máhttelisvuodajt oahppaj ja ávddánahttemij gánná máhttoháme li oase állásis. Goappásjbiele äjvvalibme daj pedagávgálasj vuojnojs ávddáskávláklásson, skávlán ja asstoájgevieson máhtta lasedit oahppij ávddánimev ja áhpav.

Skávlá galggá hasodit juohkka oahppev ietjas miellaj ja sjaddat suv barggo-dájman. Skávlábargon galggi da intellektuála ja praktihkalasj, mielalásj ja estetihka vidjura berustuvvut. Ja aj varresvuoda- ja viessomvuoge gatjálvisá galggi berustuvvut. Oahppe galggi oadtjot vásedít máhtij vuogijt máhtos. Sij galggi oadtjot gáhttalit moadda lágásj vuosedimhámij ja vásedít dábdot ja mielladábdot. Drámáv, rytmikav, dánsav, musijkimav ja dagov gávájs, tevstajs ja hámev ja dat galggá árrat oassen skávlá dájman. Vuogas ávddánibme ja ulmutjahttema- manno sisadná máhttelisvuodajt gáhttalit, átsádallat áttjudit ja gávvahttet moattelágásj máhtot ja vásádušájt. Máhtov ietjas dahkuj ja gárvedibmáj la dat majt oahppe galggi oadtjot.

Buorre birás ávddánibmáj ja oahppaj

Oahppe galggá skávlán iejvvit várov suv iesjvuohat ja barggij. Skávlá galggá gáhttalit árrat viesso sosiála aktavuohata mij vaddá jassavuodav ja sidov ja hálov oahppat. Skávlá doajmmá birrusin gánná állo diehto-juohkem. Miella galggá árrat vaj gárvedit buoremus vidjuriit oahppe oahppaj, ussjolibmáj ja

máhttoávdánibmáj. Iesjvuoda jasska-vuohta ja iesjdábdde vuododuvvá ruopptojn, valla skávlán la aj ájnas oasse dajn ásiijn. Oahppe galggi oadtjot diedojt gák sij viehkev máhtti oadtjot jus sij dábdde balov skávlán jali álggolin skávlá. Hukso l juohkka oahppe varresvuohtaj, vuohkasij ja ávdánibme galggá tjadájdít dájnav.

Juohkka oahppe skávlán adná riektáv ávdánahttet, dábdát sjaddam ávov ja tjadájdít ietjas gievrán degu dat dábdde gá sjaddá smidáp ja vuojtá gássjelisvuodaj vuossti.

Juohkka skávlá ávdánibme

Skávlá doajmma háhttu ávdánahteduvvat náv vaj la nanos nasjonála ulmmelijda. Oajvveálmma adná diehttelis vásstádusáv vaj náv sjaddá. Dat báiválasj pedagávgálasj njunjoj skávlán ja áhpádiddij virggeávdávásstádus li dárbulattja vaj skávlá galggá ávdánahtte buore guovlluj.

Dat gájbbet vaj dájmadak álu gáhttaluvvá, báhtusa tjuovoduvvi ja merustaláduvvi ja vaj ádá vuoge gáhttaluvvi ja ávdánahteduvvi. Dakkir barggo háhttu dagáduvvat dájmalasj aktavuodajn skávlá barggij ja oahppij ja lahka aktavuodajn ruopptojn ja sebrudak birrusiijn.

2. Gájkbadjásj ulme ja njuolgadusá

Badjeloajve ulmmelijn vuoseduvvá miere ja árvo ja aj da máhto majt gájka oahppe beras ávddánahtám gá sámeskávlås li gärggam. Ulmmela vaddi gäjnov skávlå barggij.

2.1 Miere ja árvo

Skávlå galggá dájmalattjat vájkudit ja hasodit oahppijt vaj sisadnet mijá sebrudagá aktisasj árvojt ja dibdet dajt boahitet ávddáj dájmajn árggabiejvve dahkamijn máttijn dáhpádusájn.

Ulme

Skávlå ulmme I juohkka oahppe

- máhtá dahkat ja vuosedit diehttelis etihka merustallamijt vuododum máhtojn ulmuttjij riektájs ja vuodo demokrátalasj árvojs ja ietjas vásádusájs.
- várodit ietjá ulmuttjij iesjárvo ja sijá sierra rumáj ja iesjvuodav.
- válldet gaskav dasi vaj ulmuttja doarodahtti, nuppástuvvi ja ietján badjelgehtjaduvvi ja aj oasev válldet vaj viehkedit ietjá ulmuttjijt.
- máhttet oasev válldet ja dádjadit nuppijt ulmuttjij vidjurijt ja ávddánahttet mielav vaj doajmmat ja dajda buoremusáv tjalmijda, ja
- vuosedit várov ja huvsov degu dal lahkusabirrusij degu birrusij vijddáp vuojnojn.

Njuolgadusá

Gájka gudi barggi skávlån galggi

- árrót oasen vaj ávddánahttet oahppij dábdoj ja aktavuohtaj, solidaritehtav ja ávdåsvásstádusáv ulmuttjijda aj dajda gudi ålla lagåmus juohkusin.
- sijá dájman doarjjot vaj skávlå tjadájduvvá dåsålasjvuodas ja solidaritehtas ulmuttjij gaskan.
- sijá dájman doarjjot vaj oahppe li aktan nubbe nuppijn berustahtek sjiervvegullevasjvuodas.
- dájmalattjat vuosteldit nuppástimev ja badjelgehtjadus vuogijt ulmuttjij jali juohkusijda.
- vuosedit várov aktunasj ulmuttjij ja árggabiejve bargon adnet ålgov demokrátalasj ja mierrediedo vuogijn, ja
- bargon mierij ja árvoj ielvedahttet juogu dal máhttelisvuodajt ja várojt majt lassånam digitaliserik buktá.

Áhpadiddje galggá

- tjielggit ja oahppij rádedit svieriga sebrudagá vuodo- árvov ja dan báhtusis ulmutja dagojs.
- rahppot ávdájbuktet ja rádedit moattelágásj árvojt, mielajt ja gássjelisvuodajt.
- tjalmostahttet ja oahppij rádedit gák ietjá vuojno mij la nissunij- ja álmájvuohke ja mij máhtá vájkudit ulmuttij máhttelisvuodajt ja gák sjiervveminssara máhtti gártjedít ietjas viessomválajt ja viessomvidjurijt.
- ájggot ja tjadájdít áhpadasáv náv vaj oahppe ájvvali ja barggi aktan berustahtek sjiervvegullevasjvuodas.
- válldet bajás ja aktavuodajn ietjá skávlåbarggij ássat dárbulasj dájmajt vaj ássat ja vuostedit dimna slájajt nuppástimes ja badjelgehtjadus vuogijt.
- aktan oahppij ávdedit njuolgadasájt barggij ja aktavuohtaj ietjas juohkusin, ja
- dahkat aktisasj bargov ruoptojn oahppij sjaddamav ja tjielggit skávlå mierijt ja njuolgadasájt degu vuodon barggij ja aktisasjbarggij.

2.2 Máhto

Skávlå adná ávdásvástádusáv vaj oahppe viedtji ja ávddánahtti dakkir máh-tojt ma li dárbulattja juohkka ulmuttij ja sebrudakoassásstáj. Da aj vaddi vuodov joarkkaj áhpadussaj.

Skávlå galggá vaddet dárjav oahppij soaptsom ávddánahttemij. Átsádallam, diehtovájno ja hállo oahppat galggá árrot vuodon skávlå doajmmaj. Skávlå galggá fállat oahppijda struktureridum áhpadasáv áhpadiddijjn lájddistiddjen, juogu dal álles klásajn jali aktu. Áhpadiddje galggi gáhttjalit áhpadasán starjadit ja integrerit máhtov álo hámen. Danen gá oahppe li dárbon dárjas vaj áledit kriterihijt merustallamij máhtos matematijkan, dáron ja dárojn degu nubben giellan vuolledásen galggi oadtjot árra hiebadimev sijá dárbo milta danen dat gávnnu 3 kap. skávlålágan (2010:800) mierredime duodastussaj árra viehkedoarjjaj ávddáskávlå-klássan ja vuolle dásen skávlån. Kapihtal sisadná mierredimijt doarjjaj vaj oahppe galggá adnet máhttelisvuodav dievdet dajt kriterihijt máhto merustallamij ja árvvomihhtomerustallamij ma binnemusát galggi áleduvvat dimna ábnasijn ja klássadásiijn ja aj mierredime oahppe ávddánimes áhpadasá ulmmelijda.

Uimme

Skávlå galggá adnet ávdásvástádusáv vaj juohkka oahppe manjel tjadájdum sámeskávlå

- máhtá adnet dárogielav ságan ja tjállemin boandás giellavuogijn.
- máhtá ságastit, láhkát ja tjállet sábmáj ja la dájmalattjat guovtegielak.
- máhtá dállat aktavuodav ieŋngisgielan ságan ja tjállemin.

- máhtá adnet matematijka ussjolimvuogev joarkka áhpadussaj ja árggabiejveiessomij.
- máhtá adnet máhtojt luonndodiedalassjuoda, teknijka, sebrudakdiedalassjuoda, humanistalass ja estetijka suv joarkka áhpadusájda ja sebrudakviessomin ja árggabiejveiessomin.
- máhtá tjoavddet gássjelissjuodajt ja tjadájdít idejajt dájmadussaj dakkir vuogijn mij adná ávdásvásstedimev ja dájmalassjuodav.
- máhtá adnet digitála ja ietjá vädtsagijt ja mediajt diehto-áhtsámij, diehtogárvedimijda, tjoavddemij, dahkuj, aktavuohtaj ja oahppaj.
- Máhtá adnet árvustallam ussjolimev ja iesjrádak tjielggidussájv vuododum máhtojn ja estetijka árvustallamij.
- máhtá oahppat, átsádallat ja barggat degu dal iesj ja aktan nuppij ja dábbdát jáhkov ietjas máhttuj.
- la oadtjum máhtojt ja vuojnov svieriga, nuorttarijka ja väster- lándá kultuvrráárbes ja aj oadtjum vuodo máhtojt nuorttarijka gielajs.
- la oadtjum máhtojt iemeálm mugijs sámij kultuvras, gielas, religiávnás ja histávrás.
- la oadtjum máhtojt dajs ietjá nasjonála unneplágojs (judarijs, romerijs, svieriksuomagijs ja durnosvákkegijs) kultuvras, gielas, religiávnás ja histávrás.
- máhtá säbrrat tjáhkanimijs ietjá ulmuttij sijá máhtos, muodukvuodas ja ietjálágásj viessomvuoges, kultuvras, gielas, religiávnás ja histávrás.
- la oadtjum máhtojt sebrudagá lágajs ja mierijs, ulmusjriektájs ja demokrátalass árvojs skávlán ja sebrudagán.
- la oadtjum máhtojt sissjel seksualitehta, mielosvuodas ja aktijvuodas ja aj vehkadoarodimes ja badjelgáhttamis.
- la oadtjum máhtot vidjurijs buore birrusij ja nanos ávddánibmáj.
- la oadtjum máhtojt dádjadibmáj suv ietjas viessomvuogij vájkudibmáj varressuohtaj, birrusij ja sebrudahkaj.
- máhtá adnet ja válldet oasev álot vuosedimvuogijs degu gielas, gávás, musijkas, drámás ja dásas ja aj ávddánahtám diedov sebrudagá kultuvrrafállamis, ja
- máhtá dahkat diedalass válajt joarkka áhpadussaj ja boahhte virgijda.

Njuolgadusá

Gájka gudi barggi skávlán galggi

- ielvvét ja doarjjot oahppij dárbov lijgge hiebadimijda jali sierra vähkkáj, ja
- árrot oasen dahkat skávlán buorren birrusin ávddánahttemij ja áhpadussaj.

Åhpadiddje galggá

- adnet berustimev juohkka ávtå dárbos, máhtos, vásádusájs ja ussjolimes.
- nanostuhttet oahppij mielav oahppat ja oahppij áskov ietjas máhttu.
- vaddet sajev oahppe máhttelisvuohhtaj vaj iesj gárvedit ja adnet fert slája vuogijt dasi.
- stimulerit, lájddit ja vaddet lasse hiebadimijt jali sierra dárjav oahppijda gudi adni gássjelisvuodajt.
- barggat aktan ietjá áhpadiddij bargojn vaj áledit áhpadusulmmelijt, ja
- organiserit ja tjadájdit bargov náv vaj oahppe
 - Õ ávddánahtta súv máhto milta ja sámmi bále hasoduvvá adnet ja ávddánahttet súv ietjas vaddásijt.
 - Õ moajttá vaj áhpadus ja máhtto la ávkálasj ja vaj dat súv ietjas máhtudak-ávdánibme manná ávdus.
 - Õ oadtju dárjav súv giella- ja aktavuoda ávddánibmáj.
 - Õ oadtju adnet digitála vádtsagijt dakkir vuogijn vaj doarjju máhtto-ávdánimev.
 - Õ dade milta oadtju ienep ja stuorep iesjrádak bargojt ja lasedum ávdásvástádusáv.
 - Õ oadtju máhttelisvuodav tjiengalappot guorrat ábnasijt, badjeloajvvevuojnov ja vidjurav, ja
 - Õ oadtju máhttelisvuodav barggat rastá nubbe nuppe ábnasa.

2.3 Oahppij ávdásvástádus ja oaseváldem

Dat demokrátalasj vuohke vaj máhttet vájkudit, válldet ávdásvástádusáv ja árrót oasálasj galggá gábtjåt gájka oahppijt. Oahppe galggi vatteduvvat oaseváldemav áhpadusáv. Sij galggi dade milta hasoduvvat vaj válldet oasev bargos vaj joarkket-ávdánahttemav áhpadusáv ja diedov adnet gatjálvisájs ma vájkudi sijáv.

Diehto ja háme oahppij oaseváldemij galggá hiebaduvvat sijá age ja jiermme milta. Oahppe álu galggi adnet máhttelisvuodav vaj válldet bajás gatjálvisájt ma galggi giehtadaláduvvat sissnel ramo sijá oaseváldemis áhpadusán.

Ulmme

Skávlá ulmme la vaj juohkka oahppe

- súv ietjas rahtjama ja oaseváldema, súv ietjas mahtos ja máhttelisvuodas, válldá ávdásvástádusáv súv oahppaj ja dan baktu doarjju buorev barggobirrusij.
- vuoset berustimev ja várov skávlá barggijda ja ietjá oahppijda degu oassen aktisasj ávdásvástádusáv barggobirrusij skávlán.

- dade milta válldá stuorep oasev suv áhpadusás ja dajna sisbargojn skávlán, ja
- adná máhtov demokratidja vuogijs ja ávddánahtta suv máhtov bargat demokratidja hámijs.

Njuolgasusá

Gájka gudi barggi skávlán galggi

- doarjjot oahppe máhtov sidov ávdásvásstádussaj ja oaseválldemij dan sosiála, kultuvralasj ja viesso skávlábirusij.

Áhpadiddje galggá

- álget dassta vaj oahppe sihti válldet ietjas ávdásvásstádusáv sijá oahppaj ja sijá barggij skávlán.
bárrávgáhtset vaj dimna oahppe oadtju duohta oaseválldemav barggovuohkáj, barggo- hábmáj ja áhpadusá sisanos ja aj vaj vájkudibme lassán agijn ja jiermijn.
- doajmmat vaj oahppe gatják sjiervvegullevasjvuodas oadtju sámmi oaseválldemav ja sajev áhpadusán.
- bárrávgáhtset vaj oahppe oadtju gáhttalit máttijt barggovuogijt ja barggohámijt.
- aktan oahppij ásadit ja merustallat áhpadusáv, ja
- gárvedit oahppijt oaseválldemij ja aktisasj ávdásvásstádussaj dajda riektájda ja ádnomusájda ma tjadájdí demokrátalasj sebrudagáv.

2.4 Skávlá ja ruoppto

Skávlá ja hukseaddne aktisasj ávdásvásstádus oahppij skávlámánuj galggi gárvedit dajt buoremus máhttelisvuodajt mánáj ja nuoraj ávddánahttemij ja oahppaj.

Njuolgasusá

Gájka gudi barggi skávlán galggi

- bargat aktisattjat oahppij hukseaddnij náv vaj dav aktan máhtta ávddánahttet skávlá sisanov ja barggodájmav.

Áhpadiddje galggá

- buktet aktelasj diedojt äjgádjida oahppe skávlávidjuris, soabttomis ja máhttoávdánahttemis, ja
- dállat diedov oahppe ietjas vidjuris ja adnet várov oahppe integritehtas.

2.5 Rasstim ja aktavuoha

Ávddáskávláklássa, asstoájgeviesso ja skávlá barggat aktisattjat ja ásskolis vuogijn nubbe nuppijn ja ávddáskávlá galggá doarjjot oahppij ávddánimev ja áhpav guhkkásij. Rasstima ávddál galggi da guoskadum skávláháme ja asstoájgeviesso málssot máhtojt, vásádusájt ja diedojt sisanon vaj gárvedit ásadusájt, kontinuehtav ja progresjávnav oahppij ávddánahttemis ja áhpadusás. Skávlá aj galggá árrót oasen daj áhpadusáj gási oahppe galggá joarkket. Da aj galggi gávnnut aktisasj barggovuoge ma sulladi gárvedibmáj oahppijda ja sijá hukseaddnijda ávddál rasstima.

Njuolgasá

Áhpadiddje galggá

- aktisattjat ávddáskávlááhpadiddjij ávddáskávlán, áhpadiddjij nuppij guoskadum skávláhámij ja asstoájgeviessojn málssot máhtojt ja vásádusájt ja aj diedojt sisanon áhpadusán vaj gárvedit ásadusájt, kontinuehtav ja progresjávnav oahppij ávddánimes ja áhpas.
- aktisattjat barggojuohkusijn ávddáskávlán, áhpadiddjij nuppij guoskadum skávláhámij ja asstoájgeviessojn gárvedibmáj oahppijda ja sijá hukse-addnijda ávddál rasstima
- rasstimijn árrót sierra ielvis oahppijda gudi li dárbbon sierra hiebadimijda jali sierra doarjjagij, ja
- válldet máhttelisvuodav aktelattjat aktisasj barggij áhpadusás ávddáskávláklássan, skávlán ja asstoájgeviesson.

2.6 Skávlá ja väráltbirás

Oahppe galggi oadtjot alla dásálasj áhpadusáv skávlán. Sij galggi oadtjot nanos vuodov vaj válljit áhpadusáv. Dat dahká dárbov vaj dat dábálasj skávlá lahka ja aktisattjat barggá daj áhpadusáj gási oahppe joarkká. Dat aj dahká dárbov lahka aktisattjat barggat dajna lahkasebrudagájn.

Ulmme

Skávlá ulmme la vaj juohkka oahppe

- máhttá átsádallat máttijt vála máhttelisvuodajt ja válldet márrádusáv gatjálvissaj mij guosská suv ietjas boahhteájgev, ja
- adná vuojnov lahkasebrudahkaj ja dan barggo-, siebrre- ja kultuvrraviessomij.

Njuolgasá

Gájka gudi barggi skávlán galggi

- doajmmat vaj ávdđánahttet aktavuodajt kultuvrra- ja barggoiellemij, siebrriellemij ja aj ietjá dájmajda álggolin skávlá ma máhtti lasedit dav áhpadus birrusin, ja
- doajmmat vaj oahppe láhkâm- ja virggevála e gártjeduvá sjiervve-gullevasjvuoda jali sosiála jali kultuvralasj duogátja diehti.

Áhpadiddje galggá

- doarjjot vuododimijn juohkka oahppe vála jjoarkka áhpadibmáj, ja
- árrot oasen vaj ávdđánahte aktavuodajt boahhte skávláj ja lihtoj, vidnudagáj ja iehtjádij ma máhtti doarjjot vaj lasedit skávlá dájmov ja nanostuhttet dav biros sebrudagán.

2.7 Merustallam

Árvvomihttomerustallam vuoset makkir vijddudagán dat sierra oahppe la áledam dajt nasjonála árvvomihttomerustallamijt ma gávnnuji juohkka ábnasin. Degu doarjjagin merustallamij gávnnuji sierra mihttomiere juohkka merustallam dásáj.

Ulmme

Skávlá ulmme la vaj juohkka oahppe

- ávdđánahtta stuorep ávdásvástádusáv suv áhpadusás, ja
- ávdđánahtta máhtov iesj merustallat suv báhtusijt ja tsieggit ietjas ja nuppij merustallamijt buohtastahttemin ietjas barggorahtjamis ja vaddásijs.

Njuolgasá

Áhpadiddje galggá

- ávdđánimságastallamij ja dan individuála ávdđánahttemájggomusá baktu doarjjot oahppij máhtudak ja sosiála ávdđánahttemav.
- kurssaájggomusá ádnomusás vaj gábdđágit merustallat juohkka oahppe máhtudak-ávdđánimev.
- njálmálasj ja tjálalásj ávdđájbuktet dav oahppáj ja ruopptuj ja aj vaddet diedov rektávrráj.
- álgojn äjgádij sávdusájs dade milta diededit oahppij ja ruopptojt áhpadusbáhtusijs ja ávdđánahttemdárbojt, ja
- árvvomihttomerustallam biejadijn dahkat gábdđá merustallamav oahppe máhtudagás buohtastahttemijn nasjonála mihttomerustallamijda.

2.8 Rektávrá ávdásvásstáduš

Deġu pedagógjalasj njunjoj ja ávduš áhpaddijjida ja ietjá skávlá barggijda adná rektávrá bajemus ávdásvásstádušav vaj dájmadahka mij állásij sivtos nasjonála ulmmelijda. Rektávrán la ávdásvásstáduš skávlá báhtusijs ja guoraduvvi ja árvustaláduvvi buohta nasjonála ulmmelij, miere merustallamij máhtudagájs ja árvvomihhtomerustallamijs. Rektávrán la ávdásvásstáduš skávlá báhtusijs ja adná, sissneel diehttelis ramojs, sierra ávdásvásstáduš vaj

- áhpáduš ja áhpádušme tjadájduvvi dálásjuojnno milta ja organiseriduvvá náv vaj oahppe ájvvali ja barggi aktan berustahtek sjiervvegullevasjuodas.
- skávlá barggoháme ávddánahteduvvi náv vaj dájmalasj oahppeoaseválldem ávdán.
- skávlá barggobirás hábbmiduvvá náv vaj dimna oahppe, ietjá galggi máhttet áhtsát ja ávddánahttet máhtudagáv, vatteduvvá dájmalasj áhpaddjieviehkke ja oadtju máhttelisvuodav adnet buorijt oahppamnävojt ja aj ietjá oahppamvädtsagijt ájggeguovddelisáhpádussaj, deġu dal skávlágirjjevuorká ja digitála vädtsaga.
- dimna oahppe duodastuvvi vaj skávlábirás tjadájduvvá jasskavuodas ja oahppamráfes.
- áhpáduš ja oahppevarresvuoda doajmma hábbmiduvvá náv vaj oahppe oadtju lájddidimev ja stimulánsav, da sierra hiebadime jali dat sierra dárja jali dav viehkeš majt dárbaši.
- aktavuohta ásaduvvá skávlá ja ruoppto gaskan, jus sjaddi gássjelisvuoda ja vájvve oahppáj skávlán.
- váttesjuohkem ja doarjjaga hiebaduvvi dan árvustallamij oahppij ávddánahttemij majt áhpaddje dahká.
- máhtudakoasse seksualitehta, mielosvuohta ja aktijvuohta ja máhttju vehkadoarodimes ja badjelgáhttjam giehtadaláduvvi dade milta áhpádušán.
- moatten ábnasásijn hiebaduvvá náv vaj oahppe oadtju máhttelisvuodav vuojnnet stuoráp máhtudakásijt deġu állesvuohtan,
- áhpádušán moatten ábnasin integrerit ábnasa badjeloajvve máhtto- ásijn, deġu dal birás, trafijka, dásálasjuohta, oasstijgatjálvisá ja várro tobáhkajn, alkohávlájn ja ietjá drágaj.
- aktisasj barggoháme ávddánahteduvvi ávddáskávlá, skávlá ja asstoájge- vieso gaskan vaj doarjjot juohka oahppe állolágásj ávddánahttemav ja áhpádušav.
- aktisasjuohta sjaddá ávddáskávlájn danen gá gárvedit máhttelis- vuodajt aktisasj vuojnnoj ja áskulasj aktisasj barggo.
- háme aktisasj barggaj skávlá ja ruoppto gaskan ávddánahttá ja ájgáda oadtju diedov skávlá ulmijs ja barggovuoges, skávlá njuolgádušmierijs ja vála máhttelisvuodajs.

- skávlåbargge oadtju dav máhtudakávddánimev masi l dárbo vaj sij galggi máhttet profesjonálat dahkat sijá bargov ja aktelattjat vatteduvvat máhttelisvuodav juohket sijá máhtov ja áhpadit nubbe nuppev vaj ávdedit áhpadusáv.
- skávlågirjjevuorká dájmadak aneduvvá degu oassen áhpadusán vaj nanostuhttet oahppij gielalasj máhtov ja digitála máhtudagáv.
- skávlå internasjonála aktavuoda ávddánahteduvvi, ja
- skávlåbargge oadtju diedov dajs internasjonála sjehtadusájs majt Svierik la tjállám vuolláj ja dajs adnet berustimev áhpadusán.

Kurssaplána

Sámegeiella

Giella la ulmutja dávver vaj ussjolit, ságastit ja oahppat. Giella baktu ulmusj ávddánahtta suv iesjvuodav, vuonet dâbdov ja jurddagijt ja dâdjat gâk iehtjâda dâbdi ja ussjoli. Adnet boandás ja jáhtogielav la ájnas vaj dâdjadit ja viessot sebrudagán gânnâ kultuvra, viessomvuoge, ulmusj buolva ja giella ájvvali.

Sáme li iemeálmuk ja sámegeiella la almulasj giella Svierigin, Vuonan ja Suoman. Sámegeiella la ájnas kultuvrraguodde ja vaddá akti-sasj vásádusájt, árvojt ja máhtov ja tjadná sámijt rijkkarájij rastá dán guovlon Sápmi/Sámen/Sámieniädname/Saepmie. Máhtto sámegeielan ja máhtto sáme kultuvran nanostuhtta dav ietjas iesjvuodav ja vaddá máhttelisvuodav oassálasstemij juogu dal sáme jali svieriga sebrudagán.

Ávkke

Áhpadus sámegeiella fáddan galggá ávkket dav vaj oahppe galggi ávddánahttet máh-tov sámegeiellaj ja sáme kultuvras. Áhpadusá baktu máhttelisvuodta galggá vatteduvvat oahppijda ávddánahttet sijá ságastimev- ja tjállem-gielav, sijá moattegielakvuodav, sijá dâdjadusáv vâráldabirrusij ja suv iesjvuodta.

Áhpadus galggá hástet oahppij mielav vaj ságastit, lâhkât ja tjállet sâbmâj. Áhpadusá baktu galggi oahppe oadtjot máhttelisvuodav lâhkât, merustallat ja rádedit tjáppagirjâlasjvuoda tjállusijt moatten slajen. Vijddâbut galggi oahppe vatteduvvat máhttelisvuodav ávddánahttet máhtov tjáppagirjâlasjvuodas ja gâvâjs, filmajs ja musijkas ma gulluji sáme tradisjâvnâjda ja vuosedimvuogijda.

Áhpadus aj galggá vaddet máhttelisvuodav oahppijda iejvvit ja oahpástuvvat nuortta-, julev-, bijtâm-, ubbmem-, ja oarjjelsámegeielajn hállamijn.

Áhpadus galggá vaddet oahppijda máhttelisvuodav ávddánahttet giella-lasj nanosvuodav sâgan ja tjállemin ja aj jáhkkuj sijá ietjas máhtudahkaj moalggemij fert slâja ássijn ja ávkástallamijn. Dat sisadná vaj oahppe sijá áhpa baktu galggi vatteduvvat máhttelisvuodav hábbmit sijá ietjas mielajt ja jurddagijt hállamijn ja tjállemijn, ja aj diedov gâk giellaadno rievddá gatjâlvis makkir sosiála ja median aktavuodta dâladuvvá. Oahppe aj galggi vatteduvvat máhttelisvuodav ávddánahttet máhtojt vaj máhttet merustallat sámegeielav ja ietjâ giellaj gaskav.

Áhpadusá baktu fáttan galggi oahppe vatteduvvat máhttelisvuodav ávddánahttet máhtov sâmes ja dan vuogijs, dagos, histâvrâs ja ávddánahttemis. Áhpadus aj galggá vaddet dârvav vaj oahppe ávddánahttet máhtov sâme histâvrâs, sâmeáldusâjs ja tradisjâvnâjs ja aj sâme seb-rudak struktuvrajs. Dan baktu galggi oahppe oadtjot máhttelisvuodajt ávddánahttet sijá kultuvralasj iesjvuodav. Áhpadus sâme fáttan galggá vaddet oahppijda máhttelisvuodav ávddánahttet

- Máhtov ietjas mielav tjielggit ja adnet aktavuodav juogu dal hállamijn ja tjállusin, tjuolldet gielalásj hámiijt ja tjuovvot gielalásj njuolgasusájt.
- Máhtov hábbmit gielav ávkes, vuossteválldes ja vidjura milta.
- Máhtov láhkát ja merustallat tjáppagirjálásjvuodav ja ietjá tevstajt fert ávkes, ja
- máhtojt sosiála, histávrasj ja kultuvralásj dáhpádasájt sáme sebrudagán.

Guovdo sisadno

1–3 klássan, sissnejel ramo sámezielajn vuostasjiellan

Láhkát ja tjállet

- Láhkámvuoge vaj dádjadit ja dálkkut tevstajt moattet medias vaj hiebadit láhkusav tevstav hámes ja sisanos.
- Vuogijt tjallusij moattet lágásj tevstajs fáttas mij la oahpes oahppáj.
- Gárvedimes tevstajt gánná báhko, gávvá ja jiedna adná aktavuodav.
- Stávimnjuolgasusájt dábálasj bágojda oahppe lahka tevstajn.
- Sáme alfabehtav ja aktavuodav jienajn ja bokstávajn.

Hállat, gulldalit ja ságastit

- Ságastit árggabájvávalásj ássjijs ja dáhpádasájs.
- Njálmásj tjielggidusá ja njálmásj giehttom hiebadum moatte vuossteválldáj. Gávvá digitála media ja vädtsaga ja aj ietjá viehkkedoarjjaga ma máhtti doarjot tjielggidusáv.
- Njálmásj giehttom máhtudahka.

Tevsta

- Giehtto ja poehtalásj tevsta mánájda gávvágirje, kapihtalgirje, subtsasa ja dálusjiehto hábmáj.
- Giehtto ja poehtalásj tevsta mánájda moattet ájges degu rijmma, javllama, moallánagá ja juojggusij hábmáj.
- Duohtatevsta mánájda.
- Tevsta ma li tjaddnum sáme tradisjávnejda, dáhpádasá ja kultuvralásj vuogijda.
- Gák tevsta sisadno máhtta gárveduvvat.

Giellaadno

- Bágo ja vuoge vaj vuosedit dábdajt, máhtojt ja mielav.
- Bágo ja vuoge ma li sierra sámij birrusijn.
- Lágátja ja sieradusá háladum ja tjáledum sámezielan.

Sámekultuvrra

- Sámi moattelágásj viessomvuoge dálla vuodoálgos histávra ja kultuvrraárbe. Sámi vuoge luonnduj, jageálgjirievddamij ja árbbedábálasj anov ednamij ja tjáhtjáj.
- Sámekultuvrraárbbe moatten hámen, degu dal stuvssa, musijka, duodje ja ietjá háme vuosádusá.
- Birrusa gánná oahppe giellasuorgge ságastuvvá.

4–6 klássa, ramo sissnej sámegiela degu vuostasjgiella

Láhkát ja tjállet

- Láhkámvuogijt vaj dádjadit ja dálkkut tevstajt moattet medias ja tjuolldet tevsta giehtov, juogu dal moallánagáv ja dakkirijt ma li sisanon ja álla tjielggidum.
- Vuogijt tjállemij giehttotevstajs ja duodalasj tevstajt hábbmidum tsieggimusájs ja gielalasj vuoges.
- Gárvedit tevstajt gánná báhko, gávvá ja jiedna adná aktavuodav.
- Sámegeiela struktuvrav gárgadisdahkuj, stávimnjuolgadusáj, sájjádiminsstara ja báhkoklássaj.
- Báhkogirije ja ietjá viehkedoarjjaga stávimij ja báhkodádjadussaj.

Ságastit, gulldalit ja rádedit

- Ságastit ietjas ja iehtjádij vásádusájs ja árggabájjvvasaj vásádusáj ja dáhpádusájs.
- Njálmásaj ávddájbuktemij ja njálmásaj giehttom mij la hiebadum moatte vuossteváldáj. Duvddabágo, gávvá ja digitála media ja vädtsaga vaj ájggomusáv tjadájdit ja aj tjadájdit njálmásaj ávddájbuktemav.
- Njálmásaj giehttom máhtudak.

Tevsta

- Giehttotevsta ja poehtalasj tevsta mánájda ja nuorajda dájna hámiin degu tjáppa- girjálásjvuohta, subttasa ja dálusj giehtoj hábmáj.
- Giehttotevsta ja poehtalasj tevsta tjuovgedi sámij vidjurijt, tradisjávnajt ja sámekultuvralasj vuosedimvuogijt. Diehtotevsta mánájda ja nuorajda.
- Bagádustevsta, degu dal spellambagádusá ja barggo- bagádusá.
- Gák tevsta sisadno gárveduvvá.

Gielaadno

- Bágo ja moallánagá vuosedit dábdot, máhtot ja mielajt. Bágoj ja moallánagáj sisanov ja árvov.
- Bágo ja moallánagá ma li sierralágátja sáme birrusijn.

- Lágátja ja sieradusá hállam ja tjáledum sámen.

Sámekultuvrra

- Sámij moattelágásj viessomvuoge dálla vuodoálgos histávrrá ja kultuvrraárbe. Sámij vuoge luonnduj, jageájgijrievddamij ja árbbedábálasj anov ednamij ja tjáhtjáj.
- Sámekultuvrraárbbe moatten hámen, degu dal musijkan, duojen ja gábdijn guovlojs gánná oahppij sámegiella háladuvvá.
- Nuortta-, julev-, bijtám-, ubbmem-, ja oarjjelsámegiela giellaguovlojn Sápmi/ Sábme/ Sámieniädname/Saepmie.

7–9 klássan, ramo sissnejel sámegiela jn degu vuostasjgiella

Láhkát ja tjállet

- Láhkámstratesjiddjajt vaj dádjadit ja dálkkut tevstajt moattet medias. Tjuolldet tevsta ávkev, rájadiddjev ja aktavuodav. Tjuolldet sisanov mij máhtta árron tjielggidum jali ja mij ij la tjielggidum tevstan.
- Strategidejajt tjáledahttin moattelágán tevstaj hiebadimijn ja sijá tsieggimij ja gielalásj hábmáj. Gárvedit tevstajt gánná báhko, gávva ja jiedna doajmmi aktisattjat.
- Sámegiela struktuvrra báhkosaáidimijn, sájjádimminstar, báhkoklássá ja sáhtsoase.
- Viehkedarja diehtoáhtsamij ja báhkodájdadibmáj.

Ságastit, gulldalit ja rádedit

- Ságastime ja rádudallama fáttajs ma li oahppása oahppáj ja aj jurddaga, dábdon, miela ja árggabájválasj dáhpádusá.
- Moattelágásj háme muojtojn giehttot, tjielggit ja ájá-dallamijn.
- Njálmaláttjat ávdđájbuktet ja njálmaláttjat giehttot sierra vuogijn gielajjn, sisanojn ja vuogijn ávke ja vuosstájvállde milta.
- Njálmalásj giehttom máhtudak.
- Ságastum nuortta-, julev-, bijtám-, ubbmem-, ja oarjjelsámegiela.

Tevsta

- Tjáppagirjálásjuohta nuorajda. Tevsta ma tjielggiji ulmutja vidjurijt ja iesjuoda- ja viessomgatjálvisájt.
- Gielalásj vuoge, bágo ja moallánagá tjáppagirjálásjuodan nuorajda.
- Giehtto tevsta ja poehtalásj tevsta tjaddnum sáme tradisjávnaájda ja dáhpádusájda.
- Gávádus, tjielggidus, bagádus ja argumenteridus tevsta, degu dal tidnikartihkkala ja barggobagádusá. Tevstaj ávkke, sisadno ja sierra gielalásj vuohke.

Giellaadno

- Bágoj ja moallánagáj vuosedit dábdov, máhtov ja mielajt. Bágoj ja moallánagáj sláje ja árvvo. Gávvgiella ja oahpesvuogij dábdástibme.
- Bágo ja moallánagá sáme tradisjávnnájs, áladusájs ja sebrudak- struktuvrajs ja sáme kulturárbes.
- Sieradusá giellaanos gatjálvis makkir ávkes, vuossteválldes ja ássjes. Giela árvos vaj lãbddit dásev.
- Lágátja ja sieradusá hállam ja tjáledum sáme gielas.

Sáme kultuvrra

- Sámi moattelágásj dálásj viessomvuoge álgos histávrrás ja kultuvrraárbes. Histávrrálasj viessomvuoge ja viessom dálle.
- Tradisjávnnálasj áladusá ja sáme institusjávnná ja lihtto. Sámedigge, dan dájma ja ávke.
- Moadda sáme tjálle ja sijá girje.
- Tradisjávnnálasj ja ájggeguovddelis juojggusij ja ietjá sáme musijkav.
- Sáme giela ávddánahttem ja boahtteájgge.
- Muhtem ájggeguovddelis sáme sebrudakgatjálvisájt, ja aj buohtastahttemin lágásj vidjurij soames ietjá iemeálmugijn.

1–3 klássa, sissneel ramo sámiin degu nubben giellan

Láhkát ja tjállet

- Láhkámstratesjiddja vaj dádjadit ja dálkkut tevstajt máttijt mediajs.
- Stratesjidjajt tjállemij moattelágásj álkkes tevstajt gávvdárjain. Tjállemnjuolgadusájt dábálasj bágojda oahppeguosske tevstajs.
- Sámealfabehtav ja aktavuodav jienas ja bokstávas.

Hállat, gulldalit ja ságastit

- Ságastallama miellaásijs ma li oahppása oahppáj, degu dal geldulasj dago, ulmutja ja saje.
- Gatjálvisá ja vásstádusá, buorástahttema ja oahpástuhttema ietjastis.
- Javllam, stávima ja oase jiedna.
- Njálmásj giehttomháhtto.

Tevsta

- Giehtto tevsta ja poehtalasj tevsta mánájda gávvgirrij, kapihtalirrij, subttasij ja dálusj giehtoj hámen.
- Giehtto tevsta poehtalasj tevsta mánájda sierra ájgijs rijmaj, javllamij, moallánagáj ja juojggusij hábmáj.
- Diehtotevsta mánájda.

- Tevsta ma gulluji sáme tradisjávnnánda, dáhpádusánda ja kultuvralasj vuosedimhámijda.

Giellaadno

- Bágoj ja moallánagáj vuosedit dábdov, máhtov ja mielajt
- Bágoj ja moallánagáj ma li sierralágátja sámij birrusijn.

Sámekultuvrra

- Sámij moattelágásj viessomvuoge dálla vuodoálgos histávra ja kultuvrraárbe. Sámij vuoge luonnduj, jageággjievddamij ja árbbedábálasj anov ednamij ja tjáhtjáj.
- Sámij kultuvrraárbbe moatten hámen, degu dal stuvssa, musijkka, duodje ja ietjá háme vuosádus
- Birrusa gánná oahppe giellasuorgge háladuvvá.

4–6 klássa, sissneel ramo sámijn degu nubben giellan

Láhkát ja tjället

- Láhkámstratesjidjajt vaj dádjadit ja dálkkut tevstajt moattet medias ja hiebadit láhkusav tevsta hámes ja sisanos.
- Stratesjidjajt tjállemij giehttotevstajt ja diehtotevstajt.
- Gárvedit tevstajt gánná báhko, gávva ja jiedna adná aktavuodav.
- Sámegeiela struktuvrav gárgadisdahkuj, stávimnjuolgadusáj, sájjádimminsstara ja báhkoklássaj.
- Báhkogirjje ja ietjá viehkedoarjjaga stávimij ja báhkodádjadussaj.

Hállat, gulldalit ja ságastit

- Ságastime ja rádudallama fáttajs ma li oahppása oahppáj ja aj jurddaga, dábdov, miela ja árggabájvávalasj dáhpádusá.
- Njálmásasj ávddájbuktema ja njálmásasj giehttom hiebadum moattelágásj vuossteváldáj, dárjabágoj, gávva, digitála mediaj ja ietjá vädtsagij aj ietjá doarjjagij vaj dahkat ájggomusáv ja tjádájdit njálmásasj ávddájbuktemav.
- Javllam, stávima ja oase jiedna.
- Njálmásasj giehttom máhtto.

Tevsta

- Giehtto tevsta ja poehtalasj tevsta mánájda ja nuorajda tjáppagirjálásjvuodan, subttasijn ja dálusj giehttojn.
- Giehtto tevsta ja poehtalasj tevsta ma vuosedi sámij vidjurijt, tradisjávnnájt ja sámekultuvralasj dábdovuogijt.
- Diehtotevsta mánájda ja nuorajda.
- Bagádustevsta, degu dal spellambagádusá ja barggo- tjelggidusá.

Giellaadno

- Bágoj ja moallánagáj vuosedit dábdov, máhtov ja mielajt. Bágo ja moallánagá háme ja árvo.
- Bágoj ja moallánagáj ma li sierralágátja sámij birrusijn

Sámekultuvrra

- Sámij moattelágásj viessomvuoge dálla vuodoálgos histávra ja kultuvrraárbe. Sámij vuoge luonnduj, jageájgijrievddamij ja árbbedábálasj anov ednamij ja tjáhtjáj.
- Sámekultuvrraárbbe moatten hámen, degu dal musijkan, duojen ja gábdijn guovlojs gánná oahppij sámegiella háladuvvá.
- Nuortta-, julev-, bijtám-, ubbmem-, ja oarjjelsámegiela giellaguovlojn Sápmi/ Sábme/ Sámieniädname/Saepmie.

7–9 klássan, ramo sissnel sámegielajn degu vuostasjgiella

Láhkát ja tjállet

- Láhkámstratesjidjajt vaj dádjadit ja dálkkut tevstajt moattet medias. Tjuolldet tevsta ávkev, rájadiddjev ja aktavuodav. Tjuolldet sisanov mij máhtá árron tjelggidum jali ja mij ij la tjelggidum tevstan.
- Strategidejajt tjáledahtijn moattelágán tevstaj hiebadimijn ja sijá tsieggimij ja gielalásj hábmáj. Gárvedit tevstajt gánná báhko, gávvá ja jiedna doajmmi aktisattjat.
- Sámegiela struktuvrra báhkosájdímijn, sájdímminstar, báhkoklássá ja sáhtsoase.
- Viehkedarja diehtoáhtsámij ja báhkodájdibmáj.

Hállat, gulldalit ja ságastit

- Ságastime ja rádudallama fáttajs ma li oahppása oahppáj ja aj jurddaga, dábdov, miela ja árggabájvávalasj dáhpádušá.
- Moattelágásj háme muojtojn giehttot, tjelggit ja ájá-dallamijn.
- Njálmalattjat ávdđájbuktet ja njálmalattjat giehttot sierra vuogijn gielajn, sisanojn ja vuogijn ávke ja vuosstájvállde milta.
- Njálmalásj giehttomáhtudak.
- Ságastum nuortta-, julev-, bijtám-, ubbmem-, ja oarjjelsámegiela.

Tevsta

- Tjáppagirjávalasjvuolta nuorajda. Tevsta ma tjelggiji ulmutja vidjuriit ja iesjvuoda- ja viessomgatjálvisájt.
- Gielalásj vuoge, bágo ja moallánagá tjáppagirjávalasjvuodan nuorajda.
- Giehtto tevsta ja poehtalásj tevsta tjaddnum sáme tradisjávnaájda ja dáhpádušájda.

- Gáváduš, tjielggidus, bagáduš ja argumenteridus tevsta, degu dal tidnikartihkkala ja barggobagádušá. Tevstaj ávkke, sisadno ja sierra gielalasj vuohke.

Giellaadno

- Bágoj ja moallánagáj vuosedit dábdov, máhtov ja mielajt. Bágoj ja moallánagáj sláje ja árvo. Bágo ja moallánagá ma li sierralágátja sáme birrusin.
- Sjimuga ja sieradusá háladum ja tjáledum sámes.

Sáme kultuvrra

- Sámi moattelágásj dálásj viessomvuoge álgos histávrrás ja kultuvrraárbes. Histávrrálasj viessomvuoge ja viessom dálla.
- Tradisjávnnálasj áladusá ja sáme institusjávnná ja lihtto. Sámedigge, dan dájma ja ávke.
- Moadda sáme tjálle ja sijá girje.
- Tradisjávnnálasj ja ájggeguovddelis juojggusijt ja ietjá sáme musijkav.
- Sáme giela ávddánahttem ja boahtteájgge.
- Muhtem ájggeguovddelis sáme sebrudakgatjálvisájt, ja aj buohtastahttemin lágásj vidjurijt soames ietjá iemeálmugijn.

Árvvomihttomerustallama

Ramo sissnejel sáme gielajn degu vuostasjiella

árvvomihttomerustallama dásse E manjegietjen 6 klássa

Oahppe ságas oahpes ássjijs dakkir vuogijn mij muhtem mudduj doallá ságav manon. Dasi nali gárvet ja tjadájt njálmálasj ávdájbuktemijt majs la dájmalasj álggo, sisadno ja lãhpadi bme ja muhtem hiebadibme ájggomussaj ja vuossteválldáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt sisanoin majt dádjat, dájmalasj struktuvrajn ja muhtem gielalasj málssomijn.

Oahppe tjuovvu vuodo- njuolgadusájt stávimij, gárgadis dahkuj ja báhkosájádibmáj muhtem duohta máhtojn.

Oahppe lãhkã moattelágásj tevstajt álkket ja adná muhtem vuododum lãhkãm-dádjadusáv.

Dasi nali oahppe máhtta biedjat aktij moattelágásj tevstajt muhtem duodajn. Oahppe aj máhtta fievrrit álkkep rádedimijt tjuojgos diedojs moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi ásijt sáme kultuvrraárbes álkkes vuogijn.

Oahppe vaddá álkkes buojkulvisájt árijt vájkudimijda rievdda-dussaj sáme sebrudagán. Dasi nali tjielggi oahppe álkkes vuogijn máttijt giellaguovllojt Sápmi/Sámen/Sámieniädname/Saepmie.

Árvvomihttomerustallam dásse D manjegietjen 6 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat C ja E gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse C manjegietjen 6 klássa

Oahppe ságas oahpes ássjijs dakkir vuogijn mij muhtem mudduj doallá ságav manon. Dasi nali gárvet ja tjadájt njálmálasj ávdájbuktemijt majs la dájmalasj álgo, sisadno ja lāhpadi bme ja muhtem hiebadibme ájggomussaj ja vuossteválldáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt sisanoin majt dádjat, dájmalasj struktuvrajn ja muhtem gielalasj málssomijn. Oahppe tjuovvu vuodo- njuolgadusájt stávimij, gárgadis dahkuj ja báhkosa jādibmáj muhtem duohta máhtojn.

Oahppe lāhkā moattelágásj tevstajt álkket ja vuonet buorev lāhkām dádjadusáv.

Dasi nali oahppe máhtá biedjat aktij moattelágásj tevstajt ávvá buorijn duohtavuodajn. Oahppe aj máhtá fievrrit tjiengalup rádedimijt tjuojgos diedojs moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi ásijt sáme kultuvrraárbes tjiengalup vuogijn. Oahppe vaddá tjielgga buojkulvisájt árijda vájkudimijda sáme sebrudagán. Dasi nali tjielggi oahppe álkkes vuogijn máttijt giellaguovllojt Sápmi/Sámen/Sámieniädname/Saepmie.

Árvvomihttomerustallam dásse B manjegietjen 6 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat A ja C gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse A manjegietjen 6 klássa

Oahppe ságas oahpes ássjijs dakkir vuogijn mij buoret doallá ságav manon. Dasi nali gárvet ja tjadájt njálmálasj ávdájbuktemijt majs la buorre ja dájmalasj álgo, sisadno ja lāhpadi bme ja buorijn hiebadimijn ájggomussaj ja vuossteválldáj.

Oahppe tjállá fert lágásj tevstajt tjielgga sisanoin, buorijn struktuvrajn ja buorijn giellavuogijn. Oahppe tjuovvu vuodo njuolgadusájt stávimij, gárgadis dahkuj ja báhkosa jādimeijn buorijn duohtavuodajn.

Oahppe lāhkā moattelágásj tevstajt ihkeven buorijn jádojn ja vuonet ihkeven buorre lāhkāmdádjadusáv. Dasi nali oahppe máhtá dahkat tjoahkkájgessusijt tevstajs buo-rijn máhtojn. Oahppe aj máhtá fievrrit tjiengalup rádudallamijt tjielgga ássjijs moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi sisanon ásijt ja ássjiit sáme kultuvrraárben hárijjanim ja diehtovuogijn. Oahppe vaddá tjielgga buojkulvisájt ássjiida ja báhtusijt rievddadimeijs sáme sebrudagán. Dasi nali oahppe tjielggi tjielggasit dajt máttijt giellaguovllojt Sámen/Sápmi/Sábme/Sámieniädname/ Saepmie.

Árvvomihttomerustallam dásse E manjegietjen 9 klássa

Oahppe ságas ja rádet fert slaj ábnasij birra dakkir vuogijn vaj muhtem mudduj ávdđanahtá ságav ja rádudallamav. Oahppe ávdđáj buktá mielajt muhtem mudduj

dihto duogátjiin. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj ávddájbuktemijt ienemusát dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja muhtem hiebadimijn ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt muhtem gielalásj málssomijn, ienemusát dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja muhtem hiebadibme tevsta sladjáj, miellaj, vuossteválldáj ja vidjurij. Oahppe tjuovvu vuodo- njuolgadusájt stávimij, gárgadisdahkuj ja báhkosájádibmáj muhtem duohta máhtojn. Oahppe lāhkā moattelágásj tevstajt jádojn ja vuoset vuodomáhtov lāhkām dádjadussaj.

Dasi nali oahppe tjoahkkáj gässá tjoahkkáj moattelágásj tevstajt muhtem duohtamáhtojn ja doallá álkkep rádedimev giehtos moattelágásj tevstajin.

Oahppe tjielggi muhtem ásiht sáme kultuvrraárbes álkkes vuogijn ja vaddá álkkep tjielggidusájt tradisjávnałasj ja ájggeguovddelis sáme musijkas ja tjáledum girjijs. Oahppe fievrri álkkep rádedimijt báhtusijs ja árvvedahhte gevva-mijda dálásj sámesebudakgátjálvisájs. Dasi nali oahppe álkket tjielggi sáme giela ávddánimev ja ärov dajs sierra sáme gielajs.

Árvvomihttomerustallam dásse D manjegietjen 9 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat C ja E gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse C manjegietjen 9 klássa

Oahppe ságas ja rádet moattelágásj ábnnasijs dakkir vuogijn mij ávdet ságav ja rádedimev ávvá buoret. Oahppe fievrri mielav ávvá buoret ja ávvá buorij adnemij. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj ávddájbuktemijt dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja ávvá buorijn hiebadimijn ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt sisanojn majt dádjat, dájmalasj struktuvrajn ja buorijn gielalásj hiebadimijn tákstasládaj, ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj. Oahppe tjuovvu vuodonjuolgadusájt giellanjuolggavuohatj ávvá buorijn duohtavuodajn.

Oahppe lāhkā moattelágásj tevstajt buorijn jádojn ja vuoset buorev lāhkāmdádjadusáv.

Dasi nali oahppe tjoahkkájgässá moattelágásj tevstajt buorijn duohtavuodajn ja fievrri tjiengjalis ságav báhtusis moattelágásj tevstajin.

Oahppe tjielggi ásiht sáme kultuvrraárbes ávddánim vuogijn ja vaddá ávddánim buojkulvisájt árbbedábálasj ja ájggeguovddelis sáme musijkas ja tjáledum girjijs. Oahppe fievrri ávddánam ságajt árijda ja jáhkedahtes báhtusijda ájggeguovddelis sámesebudak gátjálvisájn. Dasi nali tjielggi oahppe ávvá tjielggasit sáme giela ávddánahttemav ja aj ärojt daj háladum giellasuorgijs.

Árvvomihttomerustallam dásse B manjegietjen 9 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat A ja C gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse A manjegietjen 9 klássa

Oahppe rádet ja ságas duov dáv sisano birra dakkir vuogijn mij ávddánahtta rádev ja ságastimev buoret. Oahppe buktá ietjas mielav ávvá buorij ja nanos moalggemij ja argumentaj. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj ávddájbuktemijt buorijn ja dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja aj buorijn hiebadimijn ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt buorijn gielalásj málssomijn, buorijn dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja aj buorijn hiebadimijn hiebadimijn tákstasládjaj, ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj. Oahppe tjuovvu vuodonjuolgadusájt giellanjuolggavuohtaj buorijn duohtavuodajn.

Oahppe láhká moattelágásj tevstajt ihkeven buorijn jádojn ja vuonet ihkeven buorev láhkám-dádjadusáv. Dasi nali oahppe tjoahkkáj gássá moattelágásj tevstajt ihkeven buorijn duohtavuodajn ja fievrri buoret ávddánahtedum ságav báhtusis moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi ásiht sáme kultuvrraárbes buorijn ja ávddánahtedum vuogijn ja vaddá buorijt ja tjiegnalis buojkulvisájt árbbedábálasj ja ájggeguovddelis musijkaj ja tjáledum girjijs. Oahppe fievrri ávddánahtedum ságav árijs ja jáhkedahttes báhtusij ájggeguovddelis sámesebrudak-gatjálvisájda. Dasi nali tjielggi oahppe tjiegnalis vuogijn sáme giela ávddánimev ja árojt dajs háladum giellasuorgijs.

Ramo sissnel sáme gielajn degu nubben giellan

Árvvomihttomerustallam dásse E manjegietjen 6 klássa

Oahppe ságas oahpes ássjijs dakkir vuogijn mij muhtem mudduj doallá ságav manon. Dasi nali gárvet ja tjadájt njálmálasj ávdájbuktemijt majs la dájmalasj álgo, sisadno ja láhpadi bme ja muhtem hiebadibme ájggomussaj ja vuossteválldáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt sisanojn majt dádjat, dájmalasj struktuvrajn ja muhtem gielalásj málssomijn. Oahppe tjuovvu vuodo- njuolgadusájt stávimij, gárgadis dahkuj ja báhkosaájdibmáj muhtem duohta máhtojn.

Oahppe láhká moattelágásj tevstajt álkket ja vuonet buorev láhkám dádjadusáv.

Dasi nali oahppe máhtta biedjat aktij moattelágásj tevstajt ávvá buorijn duohtavuodajn. Oahppe aj máhtta fievrri tjiegnalu rádedimijt tjuojgos diedojs moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi ásiht sáme kultuvrraárbes tjiegnalu vuogijn. Oahppe vaddá tjielgga buojkulvisájt árijda vájkudimijda sáme sebrudagán. Dasi nali tjielggi oahppe álkkes vuogijn máttijt giellaguovllojt Sápmi/Sámen/Sámieniädname/Saepmie.

Árvvomihttomerustallam dásse D manjegietjen 6 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat C ja E gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse C manjegietjen 6 klássa

Oahppe ságas oahpes ássjijs dakkir vuogijn mij ávvá buoret doallá ságav manon. Dasi nali gárvet ja tjadájt njálmálasj ávdájbuktemijt majs la dájmalasj álgo, sisadno ja láhpadibme ja ávvá buorijn hiebadimijn ájggomussaj ja vuossteválldáj.

Oahppe tjállá fert lágásj álkkes tevstajt ávvá tjielgga sisanoin, dájmalasj struktuvrajn ja muhtem giellavuoge málssomijn. Oahppe tjuovvu vuodo njuolgadusájt stávimij, gárgadisdahkuj ja báhkosájádimijn ávvá buorijn duohtavuodajn.

Oahppe láhká moattelágásj tevstajt buorijn jádojn ja vuonet buorev láhkámdádjadusáv. Dasi nali oahppe máhtá dahkat tjoahkkájgessusijt tevstajs ávvá buorijn duohtavuodajn. Oahppe aj máhtá fievrrit tjielgáluv ráduohtallamijt tjielgga ássjijs moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi sisanon ásiht ja ássjiht sáme kultuvrraárben tjielgga vuogijn. Oahppe vaddá tjielgas buojkulvisájt ássjiht ja báhtusijt rievddadimijs sáme sebrudagán. Dasi nali oahppe tjielggi ávvá tjielggasit dajt máhtijt giellaguovlojt Sámen/Sápmi/Sábme/Sámieniädname/ Saepmie.

Árvvomihttomerustallam dásse B manjegietjen 6 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat A ja C gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse A manjegietjen 6 klássa

Oahppe ságas oahpes ássjijs dakkir vuogijn mij buoret doallá ságav manon. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj ávdájbuktemijt majs la buorre ja dájmalasj álgo, sisadno ja láhpadibme ja buorijn hiebadimijn ájggomussaj ja vuossteválldáj.

Oahppe tjállá fert lágásj álkkes tevstajt tjielgga sisanoin, buorijn struktuvrajn ja muhtem gielalásj málssomijn. Oahppe tjuovvu vuodo njuolgadusájt stávimij, gárgadisdahkuj ja báhkosájádimijn buorijn duohtavuodajn.

Oahppe láhká moattelágásj tevstajt ihkeven buorijn jádojn ja vuonet ihkeven buorre láhkámdádjadusáv. Dasi nali oahppe máhtá dahkat tjoahkkájgessusijt tevstajs buorijn duohta-vuodajn. máhtojn. Oahppe aj máhtá fievrrit tjielgáluv ráduohtallamijt tjielgga ássjijs moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi sisanov ásiht ja ássjiht sáme kultuvrraárben hárijjanim ja buorijn vuogijn. Oahppe vaddá tjielgas buojkulvisájt ássjiht ja báhtusijt rievddadimijs sáme sebrudagán. Dasi nali oahppe tjielggi tjielggasit dajt máhtijt giellaguovlojt Sámen/Sápmi/Sábme/Sámieniädname/ Saepmie.

Árvvomihttomerustallam dásse E manjegietjen 9 klássa

Oahppe ságas ja rádet fert slaj ábnasij birra dakkir vuogijn vaj muhtem mudduj ávdánahtá ságav ja ráduohtallamav. Oahppe ávdáj buktá mielajt muhtem mudduj diehto duogátjijn. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj ávdájbuktemijt ienemusát dájmalasj struktuvrajn ja sisanoin ja muhtem hiebadimijn ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt muhtem gielalasj málssomijn, ienemusát dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja muhtem hiebadibme tevsta sladjáj, miellaj, vuossteválldáj ja vidjurij. Oahppe tjuovvu vuodo- njuolgadásájt stávimij, gárgadisdahkuj ja báhkosađadibmáj muhtem duohta máhtojn. Oahppe lāhkā moattelágásj tevstajt jádojn ja vuonet vuodomāhtov lāhkām dādjadussaj.

Dasi nali oahppe tjoahkkáj gässá tjoahkkáj moattelágásj tevstajt muhtem duohtamáhtojn ja doallá álkkep rádedimev giehtos moattelágásj tevstajjn.

Oahppe tjielggi muhtem ásiđt sáme kultuvrraárbes álkkes vuogijn ja vaddá álkkep tjielggidusájt tradisjávnałasj ja ájggeguovddelis sáme musijkas ja tjáledum girjijs. Oahppe fievrri álkkep rádedimijt báhtusijs ja árvvedahte gevvamijda dálásj sámesebudakgatjálvisájs. Dasi nali oahppe álkket tjielggi sáme giela ávddánimev ja ärov dajs sierra sáme gielajs.

Árvvomihttomerustallam dásse D manjegietjen 9 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat C ja E gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse C manjegietjen 9 klássa

Oahppe ságas ja rádet moattelágásj ábnnasijs dakkir vuogijn mij ávdet ságav ja rádedimev ávvá buoret. Oahppe fievrri mielav ávvá buoret ja ávvá buorij adnemij. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj ávddájbuktemijt dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja ávvá buorijn hiebadimijn ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt sisanoin majt dádjat, dájmalasj struktuvrajn ja ávvá buorijn gielalasj hiebadimijn tákstasláđjaj, ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj. Oahppe tjuovvu vuodonjuolgadásájt giellanjuolggavuohťaj ávvá buorijn duohtavuodajjn.

Oahppe lāhkā moattelágásj tevstajt buorijn jádojn ja vuonet buorev lāhkāmdáđjadusáv.

Dasi nali oahppe tjoahkkájgässá moattelágásj tevstajt buorijn duohtavuodajjn ja fievrri tjiernalis ságav báhtusis moattelágásj tevstajjn.

Oahppe tjielggi ásiđt sáme kultuvrraárbes ávddánim vuogijn ja vaddá ávddánim buojkulvisájt árbedábálasj ja ájggeguovddelis sáme musijkas ja tjáledum girjijs. Oahppe fievrri ávddánam ságajť ärijda ja jáhkedahtes báhtusijda ájggeguovddelis sámesebudak gatjálvisájn. Dasi nali tjielggi oahppe ávvá tjielggasit sáme giela ávddánahttemav ja aj ärojt daj háladam giellasuorgijs.

Árvvomihttomerustallam dásse B manjegietjen 9 klássa

Oahppe máhtudahka merustaláduvvá aktisattjat A ja C gaskan.

Árvvomihttomerustallam dásse A manjegietjen 9 klássa

Oahppe rádet ja ságas duov dāv sisano birra dakkir vuogijn mij ávddánahtťá rádev ja ságastimev buoret. Oahppe buktá ietjas mielav ávvá buorij ja nanos moalggemij ja argumentaj. Dasi nali gárvet ja tjadájt oahppe njálmálasj

ávddájbuktemijt buorijn ja dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja aj buorijn hiebadimijn ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj.

Oahppe tjállá moattelágásj tevstajt buorijn gielalasj málssomijn, buorijn dájmalasj struktuvrajn ja sisanojn ja aj buorijn hiebadimijn hiebadimijn tákstasládjaj, ávkkáj, vuossteválldáj ja ássjáj. Oahppe tjuovvu vuodonjuolgadusájt giellanjuolggavuhtaj buorijn duohtavuodajn.

Oahppe lánhká moattelágásj tevstajt ihkeven buorijn jádojn ja vuonet ihkeven buorev lánhkámdádjadusáv. Dasi nali oahppe tjoahkkáj gässá moattelágásj tevstajt ihkeven buorijn duohtavuodajn ja fievrri buoret ávddánahtedum ságav báhtusis moattelágásj tevstajn.

Oahppe tjielggi ásiht sáme kultuvrraárbes buorijn ja ávddánahtedum vuogijn ja vaddá buorijt ja tjiegnalis buojkulvisájt árbbedábálasj ja ájggeguovddelis musijkaj ja tjáledum girjijs. Oahppe fievrri ávddánahtedum ságav árijs ja jáhkedahttes báhtusij ájggeguovddelis sámesibrudak-gatjálvisájda. Dasi nali tjielggi oahppe tjiegnalis vuogijn sáme giela ávddánimev ja árojt dajs háladum giellasuorgijs.

Skolverket, www.skolverket.se

Skolverket

www.skolverket.se